

Briuselis, 2021 m. vasario 22 d.
(OR. en)

6364/21

CONSOM 43	ENER 48
COMPET 116	DIGIT 26
MI 99	RELEX 129
TRANS 90	COMER 19
CLIMA 39	CHINE 4
ENV 89	DATAPROTECT 41
ENT 30	EDUC 57
JUSTCIV 31	EF 62

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 5947/21

Dalykas: Tarybos išvados dėl Naujosios vartotojų darbotvarkės

Delegacijoms priede pateikiamos 2021 m. vasario 22 d. įvykusiame Tarybos posėdyje patvirtintos Tarybos išvados dėl Naujosios vartotojų darbotvarkės.

Tarybos išvados dėl Naujosios vartotojų darbotvarkės

PRIMINDAMA tvirtą ES vartotojų apsaugos teisės aktų sistemą, kuri nuolat plėtojama jau beveik penkiasdešimt metų ir labai prisidėjo prie bendrosios rinkos integracijos;

PRIMINDAMA 2012 m. spalio 11 d. Tarybos rezoliuciją¹, priimtą reaguojant į ankstesnę „Europos vartotojų darbotvarkę pasitikėjimui ir ekonomikos augimui skatinti“²;

PRIMINDAMA Komisijos komunikatus:

- „Europos žaliasis kursas“³;
- „Europos skaitmeninės ateities formavimas“⁴;
- „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“⁵;
- „Kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymas ir šalinimas“⁶;
- „Ilgalaikis geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų planas“⁷;
- komunikatą dėl papildomų reagavimo į COVID-19 priemonių⁸;

¹ Dok. 14464/12.

² Dok. 10420/12 + ADD 1.

³ Dok. 15051/19 + ADD 1.

⁴ Dok. 6237/20.

⁵ Dok. 6766/20 + ADD 1.

⁶ Dok. 6779/20.

⁷ Dok. 6778/2020.

⁸ Dok. 12636/20.

PRIMINDAMA 2020 m. gruodžio 17 d. priimtas Tarybos išvadas „Žiedinio ir žalio atsigavimo užtikrinimas“⁹;

PRIMINDAMA Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus ir Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.;

PABRĖŽDAMA, kad siekiant Europos žaliojo kurso tikslų paversti ES teisinga ir klestinčia visuomene, kurios ekonomika yra neutralaus poveikio klimatui, efektyvaus išteklių naudojimo, švari ir žiedinė, reikia priemonių, kuriomis vartotojai būtų įgalinti ir jiems būtų padedama aktyviai dalyvauti pereinant prie žaliosios ekonomikos;

PRIMINDAMA, kad COVID-19 pandemija ne tik daro beprecedentį poveikį kaip sveikatos krizė, bet ir stiprų poveikį daugeliui Europos vartotojų gyvenimo sričių;

PRIMINDAMA veiksmus, kurių ėmėsi Komisija ir valstybės narės siekdamos užtikrinti, kad Europos vartotojai ir toliau gautų naudos iš bendrosios rinkos ir kad jų teisės būtų tinkamai garantuojamos, kad jie būtų skatinami remti ekonomikos atsigavimą ir padėti jį vykdyti;

PRIMINDAMA, kad labai padaugėjo aferų, klaidinančių rinkodaros metodų ir sukčiavimo internetinėje prekyboje, ypač COVID-19 pandemijos metu, taip pat glaudų ir veiksmingą Komisijos ir atitinkamų nacionalinių vykdymo užtikrinimo ir teisingumo institucijų bendradarbiavimą kovojant su tokia nesąžininga prekybos praktika;

PRIMINDAMA iniciatyvas, kurių ėmėsi Komisija ir valstybės narės siekdamos užtikrinti, kad vartotojų teisės būtų apsaugotos ir kelionių sektoriuje, plačiai paplitusių COVID-19 pandemijos sukeltų sutrikimų kontekste¹⁰;

PABRĖŽDAMA poreikį laikytis horizontaliojo požiūrio į vartotojų apsaugos politiką, kuris būtų integruotas į kitas ES politikos sritis, atsižvelgiant į Sutarčių nuostatas dėl vartotojų apsaugos¹¹;

PABRĖŽDAMA, kad privatus vartojimas sudaro daugiau kaip pusę ES BVP;

⁹ Dok. 13852/20.

¹⁰ 2020 m. gegužės 13 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/648 dėl čekių, kurie keleiviams ir keliautojams siūlomi kaip alternatyvi kompensacija už kelionių paslaugų paketus ir transporto paslaugas, atšauktus dėl COVID-19 pandemijos (OL L 151, 2020 5 14).

¹¹ Visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies XV antraštinės dalies (Vartotojų apsauga) nuostatas.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. PALANKIAI VERTINA 2020 m. lapkričio 13 d. priimtą Komisijos komunikatą „Naujoji vartotojų darbotvarkė. Siekiant tvaraus atsigavimo didinamas vartotojų atsparumas“ (Naujoji vartotojų darbotvarkė), kurioje pateikiama 2020–2025 m. ES vartotojų politikos vizija;
2. REMIA prioritetines sritis ir pagrindinius veiksmus, kurių tikslas – apibrėžti ir nustatyti priemones, kuriomis siekiama aukšto ir veiksmingo vartotojų apsaugos lygio ir ES vartotojų įgalinimo žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos atžvilgiu;
3. AKENTUOJA COVID-19 pandemijos metu įgytą patirtį ir tai, kad ir per krizę svarbu išlaikyti aukštą vartotojų apsaugos lygį; PABRĖŽIA, kad svarbu išnagrinėti esamų mechanizmų veiksmingumą ir tą patirtį perkelti į plataus užmojo ir išsamią ilgalaikę ES ir nacionalinę vartotojų politiką, kad būtų apsaugoti vartotojų interesai per būsimas krizes ir padidintas jų atsparumas;
4. PRITARIA tikslui įvertinti ilgesnio laikotarpio COVID-19 poveikį žmonių vartojimo ir judumo ES modeliams, kuris padėtų pagrindą būsimoms politikos iniciatyvoms, kad ateityje būtų padidintas ES atsparumas ir pasirengimas panašioms grėsmėms; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasitelkti prognozę, kad būtų galima geriau numatyti ir sušvelninti būsimų krizių poveikį vartotojams;
5. PRITARIA holistiniam požiūriui į vartotojų politiką, atspindimą Naujojoje vartotojų darbotvarkėje, pabrėždama, kad reikia Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo, kurie pasirodė esą labai svarbūs užtikrinant vartotojų apsaugą; PABRĖŽIA, kad rengiant ir įgyvendinant sektorių politiką reikia atsižvelgti į vartotojų interesus; PRIPAŽIŠTA elgesiu grindžiamo požiūrio svarbą nustatant politikos veiksmus;
6. PRIPAŽIŠTA, kad naudinga turėti visapusišką nacionalinę vartotojų politiką, veikiančią sinergijoje su Naująja vartotojų darbotvarke, kartu išsaugant nacionalinių sprendimų autonomiją, siekiant prisidėti prie visapusiškai veikiančios bendrosios rinkos; PRAŠO Komisijos remti tokias sinergijas;

7. ATKREIPIA DĖMESĮ į politinę viziją – įgalinti vartotojus ir įtraukti juos į ekonomiką po pandemijos, padarant juos svarbiausiais tvaraus atsigavimo proceso dalyviais, taip stiprinant ES ekonomikos ir bendrosios rinkos konkurencingumą; AKENTUOJA vartotojų politikos indėlį į ekonomikos atsigavimą, stiprinantį esminį ryšį tarp vartotojų pasitikėjimo ir ekonomikos augimo;
8. RAGINA valstybes nares remti vartotojus, kad jie taptų svarbiais žaliosios pertvarkos dalyviais, skatindami tvarią gamybą ir vartojimą, be kita ko, priimant novatoriškus sprendimus, kuriais prisidedama prie ES konkurencingumo ir pasaulinės lyderystės stiprinimo, ir pasitelkiant vartotojų švietimą ir informavimą; PABRĖŽIA, kad tvarūs produktai turėtų būti prieinami ir įperkami visiems vartotojams ir kad visi vartotojai turėtų galėti tokių produktų įsigyti;
9. AKENTUOJA, kad vartotojus reikia įgalinti teikiant tikslią, aiškią, suderintą ir patikimą informaciją apie poveikį aplinkai, pavyzdžiui, apie anglies pėdsaką, ir prekių, įskaitant maistą, bei paslaugų žiedines savybes, pirmenybę teikiant vartotojams patogiam informacijos pateikimui, kartu vengiant teikti pernelyg daug informacijos ir užkrauti nepagrįstą našą įmonėms; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasiūlyti priemones, kuriomis būtų skatinamas tvarus vartojimas, geriau užtikrinant vartotojų teisę į tikslią ir veiksmingą informaciją, ir vartotojai būtų geriau apsaugoti nuo tam tikros praktikos, pvz., nepagrįstų teiginių apie ekologiškumą ir ekologinio manipuliavimo;
10. PABRĖŽIA, kad reikia mažinti vartotojų ekologinį pėdsaką skatinant ilgą produkto gyvavimo trukmę ir atsparumą, tinkamą priežiūrą, galimybę jį pataisyti ir perdirbti, kartu užkertant kelią per ankstyvam nusidėvėjimui, be kita ko, kiek tai susiję su programine įranga; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą spręsti šiuos klausimus atitinkamuose būsimuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;
11. PRIPAŽIŠTA vartotojų vaidmenį, susijusį su naujais verslo modeliais, kurie galėtų optimizuoti prekių ir paslaugų veiksmingumą ir tvarumą, pvz., dalijimąsi prekėmis, jų išperkamąją nuomą ar atnaujinimą, arba jų tiekimą kaip paslaugą ar kaip naudotas prekes, laikantis žiedinės ekonomikos tikslų; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą geriau užtikrinti teisę į remontą, kad prekes būtų galima sistemingiau ir lengviau pataisyti net ir pasibaigus garantiniam laikotarpiui už vartotojams priimtina kainą ir per jiems priimtina laikotarpį;

12. PABRĖŽIA, kad reikia užtikrinti patikimą, saugią ir sąžiningą skaitmeninę aplinką vartotojams, pasitelkiant tinkamą politiką, perspektyvius teisės aktus, vykdymo užtikrinimo pajėgumus ir priemones, kuriais atsižvelgiama į skaitmeninio amžiaus keliamus iššūkius, sudaromos sąlygos inovacijomis užtikrinti ekologiškas ir saugesnes prekes ir paslaugas ir užtikrinamas lygiavertis vartotojų apsaugos lygis internete ir realiame gyvenime;
13. PRITARIA Komisijos ketinimui peržiūrėti Direktyvą dėl bendros gaminių saugos¹² siekiant sukurti vienodas internetu ir ne internetu parduodamų produktų saugos sąlygas tobulinant atšaukimo, vykdymo užtikrinimo ir atsekamumo sistemas, siekiant užtikrinti, kad visi bendrajai rinkai pateikiami produktai būtų saugūs;
14. PABRĖŽIA, kad svarbu nustatyti aiškią interneto platformų atsakomybės ir įsipareigojimų sistemą, be kita ko, patvirtinant tinkamas priemones, kuriomis būtų veiksmingai kovojama su apgaulinga, nesąžininga ir klaidinančia komercine praktika ir reikalavimų neatitinkančių bei pavojingų prekių ir paslaugų pardavimu interneto platformose; Šiuo atžvilgiu PALANKIAI VERTINA ir RAGINA vesti reguliarių Komisijos ir tų platformų dialogą;
15. PABRĖŽIA, kad reikia užtikrinti ES teisės aktų dėl vartotojų apsaugos ir ES teisės aktų dėl skaitmeninių rinkų suderinamumą ir aiškią sąveiką, visų pirma atsižvelgiant į siūlomą skaitmeninių paslaugų aktą¹³ ir skaitmeninių rinkų aktą¹⁴, siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, kiek tai susiję su vartotojų teisėmis, prieiga prie prekių ir paslaugų, įskaitant tarpvalstybinę prieigą, skaidrumu, atsakomybe ir saugia skaitmenine aplinka, ir paaiškinti bei sustiprinti interneto tarpininkų, ypač interneto platformų, atsakomybę;

¹² Direktyva 2001/95.

¹³ Dok. 14124/20 + ADD 1 – 3 + REV 1.

¹⁴ Dok. 14172/20 + ADD 1–4.

16. RAGINA peržiūrėti gaires dėl Direktyvos dėl nesąžiningos komercinės veiklos¹⁵ ir Direktyvos dėl vartotojų teisių¹⁶ įgyvendinimo ir taikymo, siekiant paaiškinti jų taikymą naujai komercinei praktikai, ypač skaitmeninėje ekonomikoje ir socialinėje žiniasklaidoje; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą įdiegti novatoriškų e. priemonių rinkinį, kuris turėtų padėti atitinkamoms įstaigoms, pvz., nacionalinėms valdžios institucijoms ir vartotojų organizacijoms, nustatyti neteisėtą internetinę komercinę praktiką;
17. TVIRTAI REMIA Komisijos požiūrį į konkrečių vartotojų poreikių tenkinimą atsižvelgiant į vartotojų pažeidžiamumą, siekiant užtikrinti, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje; AKENTUOJA, kad reikia skatinti įtraukias informuotumo didinimo kampanijas ir vietos lygmens konsultacijas, kad būtų stiprinama vartotojų apsauga internete ir realiame gyvenime; PABRĖŽIA, kad svarbu remti konsultavimo skolų klausimais paslaugas ir prevencinį konsultavimą finansiniais klausimais, taip pat apsvarstyti pagalbos mechanizmus;
18. AKENTUOJA, kad norint dinamiškai ir sparčiai transformuoti mažmenines finansines paslaugas (dėl tokios transformacijos vartotojams tampa prieinami nauji skaitmeniniai kanalai ir produktai), reikia taikyti teisėkūra ir elgesiu grindžiamą požiūrį, kad būtų apsaugoti vartotojų interesai; PABRĖŽIA, kad reikia stiprinti pažeidžiamų vartotojų, kuriems reikia kreditų būtiniausioms prekėms ir paslaugoms, pvz., sveikatos priežiūros, švietimo ir komunalinėms paslaugoms, įsigyti, apsaugą;
19. PRITARIA Komisijos ketinimui peržiūrėti Direktyvą dėl vartojimo kredito sutarčių¹⁷ ir Direktyvą dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis¹⁸, visų pirma siekiant stiprinti vartotojų apsaugą įgyvendinant konkrečias priemones, kuriomis užkertamas kelias klaidingam vartotojų informavimui, pernelyg dideliame įsiskolinimui ir socialinei atskirčiai, pvz., paaiškinant kreditingumo reikalavimus; RAGINA Komisiją apsvarstyti, kaip apsaugoti vartotojus nuo pernelyg didelio įsiskolinimo imant tam tikrų rūšių paskolas; PABRĖŽIA, kad vartotojai turi gauti aiškią, būtiną ir tinkamą ikisutartinę informaciją, kad galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus ir kartu išvengti informacijos pertekliaus;

¹⁵ Direktyva 2005/29.

¹⁶ Direktyva 2011/83.

¹⁷ Direktyva 2008/48.

¹⁸ Direktyva 2002/65.

20. PABRĖŽIA, kad kartu su nacionalinėmis valdžios institucijomis pilietinė visuomenė, visų pirma vartotojų organizacijos ir verslo atstovai, atlieka svarbų vaidmenį formuojant vartotojų apsaugos politiką, kuria siekiama abipusiškai naudingų santykių, ypač žaliosios pertvarkos ir skaitmeninės transformacijos kontekste, ir užtikrinamas platesnis dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant vartotojų apsaugą ES ir nacionaliniu lygmenimis; PABRĖŽIA, kad reikia visapusiškai išnaudoti vartotojų organizacijų potencialą siekiant geriau apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus ir kovoti su plačiai paplitusia žalos vartotojams rizika;
21. PABRĖŽIA veiksmingos bendradarbiavimo vykdymo užtikrinimo srityje tvarkos ir tinkamų teisių gynimo mechanizmų svarbą, kad vartotojai galėtų vykdyti sandorius bendrojoje rinkoje, įskaitant tarpvalstybinius sandorius, be kliūčių ir pasitikėdami;
22. RAGINA aktyviai dalyvauti bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje¹⁹ tinklo veikloje, naudoti veiksmingus alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, įskaitant elektroninio ginčų sprendimo platformą, ir toliau remti Europos vartotojų centrų tinklą;
23. RAGINA tvirtai ir veiksmingai užtikrinti ES vartotojų apsaugos taisyklių laikymąsi, kad būtų užtikrintas vartotojų pasitikėjimas kovojant su įvairia diskriminacine praktika, kuri riboja vartotojų pasirinkimą ir galimybes gauti prekes ir paslaugas;
24. RAGINA tinkamai įgyvendinti naujausias ES vartotojų apsaugos taisykles, pvz., Direktyvą dėl prekių pardavimo²⁰, Direktyvą dėl skaitmeninių sutarčių²¹, Direktyvą dėl geresnio vykdymo užtikrinimo ir modernizavimo²² ir Direktyvą dėl atstovaujamųjų ieškinių²³, nes tai padės užtikrinti tinkamą bendrosios rinkos veikimą;
25. RAGINA plėtoti veiksmingą bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis siekiant užtikrinti saugų gaminių pateikimą bendrajai rinkai, o vartotojams – saugią prieigą prie saugių produktų, parduodamų internetu ir ne internetu;

¹⁹ Nustatytas Reglamentu (ES) 2017/2394.

²⁰ Direktyva 2019/771.

²¹ Direktyva 2019/770.

²² Direktyva 2019/2161.

²³ Direktyva 2020/1828.

26. RAGINA Komisiją pateikti konkrečių pasiūlymų dėl dirbtinio intelekto, kuriuose būtų laikomasi rizika grindžiamo ir proporcingo požiūrio ir kuriais būtų užtikrinta aukšto lygio vartotojų apsauga, siekiant skaidrumo, atsakomybės, suprantamumo ir patikrinamumo bei saugos; PRAŠO nustatyti mechanizmus, kuriais būtų užtikrintas veiksmingas vykdymas, už kurį atsakingos kompetentingos institucijos, taip pat tinkamas priemonės dėl saugaus, patikimo ir etiško algoritmų sistemų naudojimo, atsižvelgiant į nacionalines strategijas; PRITARIA tam, kad Komisija šiame konkrečiame kontekste dėmesį skirtų tokių pagrindinių teisių kaip nediskriminavimas apsaugai;
27. RAGINA užtikrinti visapusišką ir veiksmingą nacionalinių valdžios institucijų ir visų su vartotojų politika susijusių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant pilietinę visuomenę, bendradarbiavimą, taip pat nacionalinių ir Europos vartotojų organizacijų ir Komisijos bendradarbiavimą; PATVIRTINA itin svarbų vartotojų organizacijų vaidmenį ir jų pagrindines užduotis – konsultuoti, remti ir ginti konkrečius vartotojų poreikius ir ginti jų interesus, be kita ko, pasitelkiant standartizacijos procesą, kad socialinė rinkos ekonomika būtų labiau subalansuota;
28. PRITARIA Komisijos ketinimui nustatyti naują Naujosios vartotojų darbotvarkės įgyvendinimo valdymo sistemą, į metinį ciklą įtraukiant valstybes nares ir visus kitus susijusius suinteresuotuosius subjektus; PALANKIAI VERTINA tai, kad sukurta nauja vartotojų politikos patariamoji grupė, vienijanti pilietinę visuomenę, įskaitant vartotojų organizacijas, pramonės ir akademinės bendruomenės atstovus; LAUKIA naujos 2021 m. vartotojų sąlygų rezultatų suvestinės, kuri užtikrins geresnį Naujosios vartotojų darbotvarkės valdymą;
29. PRIPAŽŪSTA, kad reikia skirti būtinų išteklių Naujai vartotojų darbotvarkei ir nacionalinei vartotojų politikai įgyvendinti, visų pirma įgyvendinant 2021–2027 m. Bendrosios rinkos programą, ypač jos vartotojų tikslą;
30. PRAŠO visų šalių veiksmingai bendradarbiauti, kad būtų užtikrintas spartus Naujosios vartotojų darbotvarkės įgyvendinimas ir veiksminga stebėseną ir, kai tikslinga, reguliariai svarstyti, kaip ją pritaikyti prie naujų aplinkybių ir poreikių.